

בעניני ראש השנה - שיעור 727

I. ההלכות

- (א) **כליעת תרופות בראש השנה - עיין בשו"ע** (ת"י - ז) דכליעת תרופות מותר ביו"ט שני חוץ מיו"ט שני של ראש השנה דשני הימים קדושה אחת ויום אריכתא הן ויש אומרים דמלאכת טחינה ביום טוב היא רק מדרבנן אין שייך לגזור גזירת שחיכת סממנים משום דהוי גזירה לגזירה משא"כ בשבת ועוד דאם שחיכת סממנים דומה לדיכת תבלין ולא כטחינת תבואה יש להתיר שחיכת סממנים משום מתוך ולדבריהם אין איסור תרופות אפילו ביום ראשון (ילקוט יוסף ד - ז דף קל"ט) אמנם שמעתי מרב דוד פיינשטיין דרק ביו"ט שני חוץ מר"ה מותר
- (ב) **באלו התוקעין תפלת לחש ומפסיקין באמצע הברכה לשמוע התקיעות עיין** כאג"מ (ה - קע"ג) שכתב דאפילו לחולקים על רש"י בשמיעת קדושה שהוי הפסק כתוס' (נרכות דף כ"ה:) בשם ר"ת (ד"ה טד) התם רק מחמת שהוא כעונה סברי הפסק אבל בעצם סברת רש"י ששמיעה לא הוי הפסק לא פליגי עליה ולכן בתקיעות וגם לקריאת התורה השמיעה לכד היא המצוה ולא הוה הפסק ופשוט דאין לגרוע ע"י מהירות התפילה כדי להשוות עצמו עם התוקע (שערים מצויינים בהלכה קכ"ט - כ)
- (ג) **אכילה קודם התקיעות - הגרש"ז אויערבאך** הקפיד שלא לאכול קודם התקיעות אמנם סוף ימיו כשחולשו התפלל שחרית כוותיקין ושמע תקיעות דמיושב וקידש ודעתו שהישיבות החשובות שמקילים לעשות קידוש לפני התקיעות להזהר לאכול רק אכילת ארעי דהיינו פחות מכביצה (מבקשי תורה דף שט"ג) ועיין במועדים וזמנים (ה - ז) ומקראי קודש (כ"ט) וש"ת ציץ אליעזר (ו - ז) וש"ת התעוררות תשובה (שיעור 242)
- (ד) **אם צריך לאכול הפרי חדש קודם המוציא עיין במחצית השקל** (ת"י - ה) שכתב דשהחיינו לא בא אלא בשביל הפרי ואיך יפסיק בין שהחיינו בנטילה וברכת המוציא וכ"כ בסידור יעביץ ובמטה אפרים (ת"י - ו) ויש נהגו לאכול אחר המוציא ועיין עוד בשיעור 675 (VI)
- (ה) **לישב אצל המתפלל ביום הכפורים וגם בכל השנה עיין בשו"ע** (ק"ז - ג - ה) דאסור לישב בתוך ד' אמות שלו שנראה שאינו מקבל עליו עול מלכות שמים (מ"ב ק"ז - סק"ו) והט"ז (סק"ג) כתב משום דאדמת קודש הוא ואסור בין לפניו בין לצדדיו בין אחריו אמנם אם הוא יושב לתקוני תפלה כגון קריאת שמע או איזהו מקומן מותר ויש מקילין אפילו ללימוד תורה אם מוציא בשפתיו ויש מחמירין כמלא עיניו משום שנראה שמשתחוה לו ודעה ראשונה עיקר וללימוד מוסר מותר דאין קבלת עול מלכות שמים יותר מזה (אשי ישראל כ"ט - הערה י"ג) ומותר לאדם חלוש לישב (ק"ז - ז) ועיין בבית ברוך על הח"א (כ"ז - ט) דביוה"כ מצבינו כחלושים ואפשר להקל ועוד צד להקל דבית המדרש המיועד לתלמוד תורה ולא לתפלה כגון ישיבה אין שום איסור לשבת או לעבור בתוך ד"א של המתפלל ועוד אם המתפלל עומד בתחנונים יש מקילין (בית ברוך ועיין בשו"ת בצל החכמה ו - ל"ה) ודלא כהמ"ב
- (ו) **לפסוע ג' פסיעות בתוך ד' אמות לאדם אחר שמתפלל אחריו אסור** (ק"ז - ה) ואם אינו אחריו ממש רק מרוחק לצדדיו נראה דשרי להא"ר (במ"ב סקט"ז) ולא כהמג"א ועוד עצה שיפסע לצדדים (אשי ישראל הערה מ"ח בשם החזו"א) ומותר לש"ץ לפסוע אף כשיש מי שמתפלל אחריו כדי שלא יגרום טירחא לציבור ומוטב יותר שלא יפסע (ס)
- (ז) **לעבור בפני המתפלל במעבר לרבים שבביה"כ - עיין בשו"ע** (ק"ז - ז) שאסור או משום שמבטל כוונתו או משום שמפסיק בין המתפלל להשכינה (מ"ב סקט"ו) ודוקא לפנייהם אבל בצדדיהם מותר להא"ר ולא כהמג"א (מ"ב סקט"ז) והנפק"מ ללעבור לפני קטן יש מתירין דאינו מבטל כוונתו (א"א מבוטשאטש) אמנם משום הטעם דמפסיק בינו לבין השכינה אסור (בשם החזו"א) ועוד נפק"מ למי שמשלשל טליתו על פניו יש מתירים משום דאינו מבטל כוונתו (א"א ס) ויש אוסרים (בה"ל ק"ז) ובספר חינוך דחיי' (ל"ט) כתב שמותר לעבור לפניו וראייתו מקבר המזיק את הרבים דמותר לפנותו (סנהדרין מ"ז:) ויש חולקין דבית הכנס' המיוחד לתפלה אסור משא"כ רה"ר דמיוחד להליכת הרבים (שו"ת בצל החכמה ו - ל) ואם רבים צריכים לצאת ואין דרך אחרת אפשר דמותר (בצל החכמה ו - ל"ה) ועיין בשו"ת ציץ אליעזר (ח - ט) דכשאין לו דרך אחרת יש להקל לעבור כנגד המתפלל כדי להכנס ללמוד בעת הקבוע לו ויש מקילין לעבור לפניו לענות קדיש או אמן ויש חולקים (אשי ישראל הערה נ"ז) ויש מקילין אם יש שטנדער גבוע י' טפחים ורוחב ד' טפחים לפני המתפלל (א"א מבוטשאטש) ואם צריך לצאת לעשיית צרכיו מותר כדי שלא יעבור באיסור כל תשקצו (א"א מבוטשאטש ס) ועיין בבית ברוך על הח"א (כ"ז - ט"ח) דאין דרך ארץ להאריך בתפלה אם מעכב אחרים לצאת וצריך להתפלל במקום שאין מעכבין האחרים
- (ח) **השומע התקיעות צריך לכוין לאיזה תקיעה תוקעין** כגון של תשר"ת תש"ת תר"ת (מבקשי תורה שט"ד זשס הגרש"ז) וכ"כ המועדים וזמנים (ה - ה) ומקור דין זה הוא מהרמ"א (תק"ז - ו) שכתב דאם תקע תקיעה אחת והתנה שאיזה מן הסדרים הוא

